

VERPAKKING

hefboom voor duurzaamheid

In België stabiliseert zich de hoeveelheid huishoudelijke en industriële verpakkingen. Ze worden ook steeds vaker gerecycleerd en hergebruikt. Gezinnen en bedrijven doen steeds meer inspanningen om het gebruik en de productie van verpakkingen te optimaliseren. Daardoor vervullen verpakkingen steeds efficiënter hun kerntaken – vervoeren, beschermen en bewaren van producten. Verpakkingen zijn vandaag dan ook perfect compatibel met duurzame ontwikkeling.

Inhoud

- > Eén verpakking, **meerdere functies** 3
- > **Milieu-impact** verpakkingen steeds verder **gereduceerd** 8
- > De Belgische industrie **neemt** haar **verantwoordelijkheid** 15
- > **Het beheer** van huishoudelijk en industrieel **verpakkingsafval** 18
steunt op een **efficiënte organisatie**

Eén verpakking, meerdere functies

Verpakkingen zijn niet meer weg te denken **uit het dagelijkse leven**.

Ze **beschermen** producten, verminderen **verspilling**, vereenvoudigen **transport** en **informer** consumenten.

Bewaren

Een gegarandeerde bewaartijd verzekeren

Verpakkingen bewaren hun inhoud gedurende een gegarandeerde periode in optimale omstandigheden. Ze beschermen het product onder meer tegen vochtigheid, licht en/of zuurstof en voorkomen uitdroging. Op die manier garanderen verpakkingen de veiligheid en de kwaliteit van producten. Ze vermijden ook dat de producten weggegooid moeten worden en reduceren zo de milieu-impact die met verspilling gepaard gaat.

Enkele voorbeelden

- > Vacuümverpakkingen verlengen de levensduur van voedingsproducten.
- > Individuele of hersluitbare verpakkingen beperken verspilling van het product.
- > Bepaalde verpakkingen zorgen ervoor dat er minder bewaarmiddelen nodig zijn om een lange levensduur te verzekeren.
- > Drukverpakkingen garanderen een langere levensduur. Dankzij het drukverschil komen onzuiverheden, zuurstof en microben niet in contact met de inhoud.

Transporteren en stockeren

De logistiek vereenvoudigen

Verpakkingen beschermen de inhoud in elke stap van de logistieke keten. Ze maken het mogelijk om producten te vervoeren en in perfecte staat bij consumenten af te leveren. Dat is belangrijk, want beschadigde producten gaan gepaard met aanzienlijke economische en ecologische verliezen, aangezien de consument ze niet zal kopen.

- > In West-Europa gaat nog slechts 2 tot 3 % van de producten verloren voor ze bij de consument aankomen (bron: INCPEN PackFacts, 2011).

Beschermen

Hygiëne en veiligheid garanderen

Verpakkingen reduceren gezondheids- en veiligheidsrisico's voor consumenten. Vanaf de productiefase vermijden ze aantasting en garanderen ze de kwaliteit van de inhoud. Bovendien helpen ze de verspreiding van gevaarlijke producten te voorkomen.

- > Heel wat verpakkingen zijn om hygiënische redenen voorzien van beschermingsystemen.
- > Geklasseerde stoffen hebben een verpakking met een veiligheidssluiting.

Informereren

Consumenten informeren

Verpakkingen bevatten heel wat wettelijk verplichte informatie in het kader van de (voedsel)veiligheid en de traceerbaarheid van producten. Daarnaast, bieden ze consumenten ook informatie zoals het optimale gebruik van het product. Bovendien is de verpakking een nuttig marketinginstrument dat het product meteen herkenbaar maakt voor consumenten.

- > De geboden informatie wordt steeds meer gesofisticeerd. Zogenaamde intelligente verpakkingen communiceren bijvoorbeeld in real time over de bewaringsomstandigheden en de resterende gebruiksduur van het product.

Vereenvoudigen

Het leven van consumenten vergemakkelijken

Steeds meer verpakkingen beschikken over functies of accessoires om zich aan te passen aan het leven van consumenten.

Denk maar aan doseersystemen, hersluitbare verpakkingen of individuele porties.

Hoe ziet een wereld zonder verpakking eruit?

- > Consumenten moeten zelf hun voedsel produceren of dagelijks inkopen.
- > De milieu-impact van beschadigde of vervallen producten is enorm.
- > Gels, vloeistoffen en poeders zijn niet beschikbaar.
- > Etenswaren opslaan is voor de meeste gezinnen niet evident.
- > De keuze van de woonplaats staat volledig in functie van de toegang tot producten. Goederen naar de stad transporteren verloopt moeizaam.
- > Producten zijn niet langer beschermd tegen bacteriën en schimmels en kunnen zelf ziekten verspreiden.

Verpakking en duurzame ontwikkeling

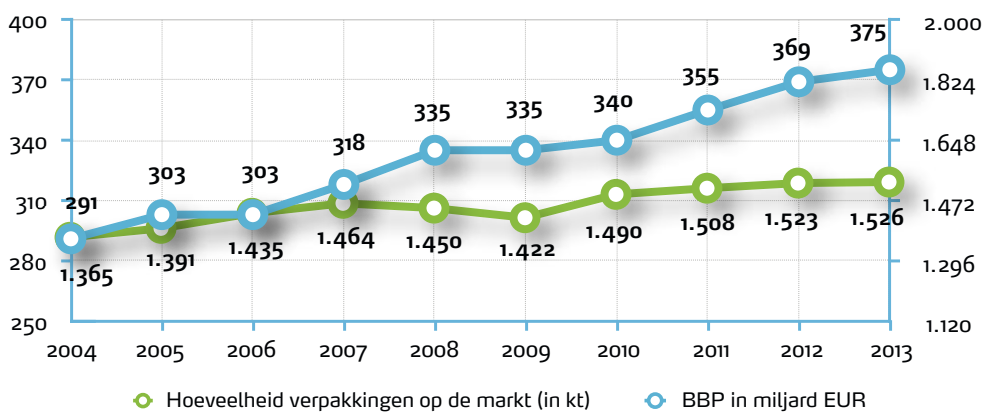
(bron: INCPEN PackFacts, 2011)

Verpakkingen worden steeds efficiënter

Het volume aan verpakkingen dat op de markt komt blijft stijgen, maar veel minder snel dan het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dit goede resultaat komt er dankzij de vele inspanningen van de industrie om verpakkingen te optimaliseren.

In de voedingssector steeg het aantal huishoudelijke en industriële verpakkingen voor eenmalig gebruik met 8 % tussen 2000 en 2009, terwijl de productie-index in dezelfde periode met 32 % toenam.

Evolutie van hoeveelheid verpakkingen en BBP

Het volume aan verpakkingen stijgt veel minder snel dan het Bruto Binnenlands Product (BBP).

(bron: Fost Plus en VAL-I-PAC)

Verpakkingen evolueren constant om verspilling te vermijden

Verpakkingen blijven evolueren:

- > Verschillende innovaties maken het gemakkelijker om verpakkingen volledig leeg te maken en beperken daardoor het productverlies. Denk maar aan de omgekeerde plastic flacons voor sauzen of shampoos.
- > Verpakkingen worden steeds actiever. Innovatieve technieken vertragen het degradatieproces door in te werken op de lucht rond de etenswaren.

Steeds meer producten worden aangeboden in hersluitbare verpakkingen:

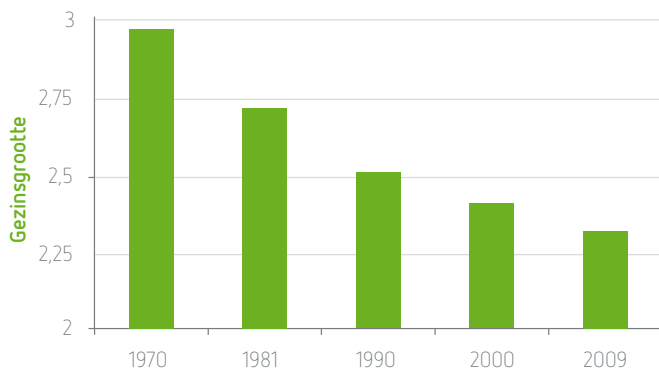
- > Typische producten: vleeswaren, geraspte kaas, plakjes kaas en bereide salades.
- > Hersluitbare verpakkingen helpen de inhoud langer bewaren en gaan verspilling tegen.

Demografie beïnvloedt verpakingsconsumptie

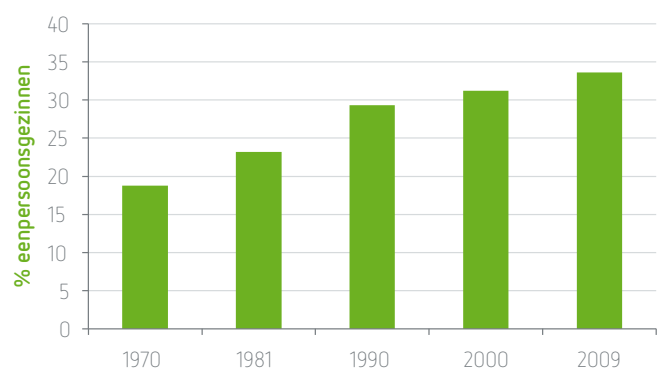
Demografische trends hebben een invloed op de hoeveelheid verpakkingen die verbruikt worden. Zo zijn er door de bevolkingstoename meer producten nodig. Gezinnen worden gemiddeld ook kleiner en steeds meer mensen wonen alleen.

Alleenstaanden zien zich daardoor verplicht om meer producten per persoon te kopen (geen schaalvoordeel). Ze consumeren anderzijds kleinere hoeveelheden en zelfs individuele porties. Ze produceren relatief gezien dus meer afval.

Evolutie van de gezinsgrootte

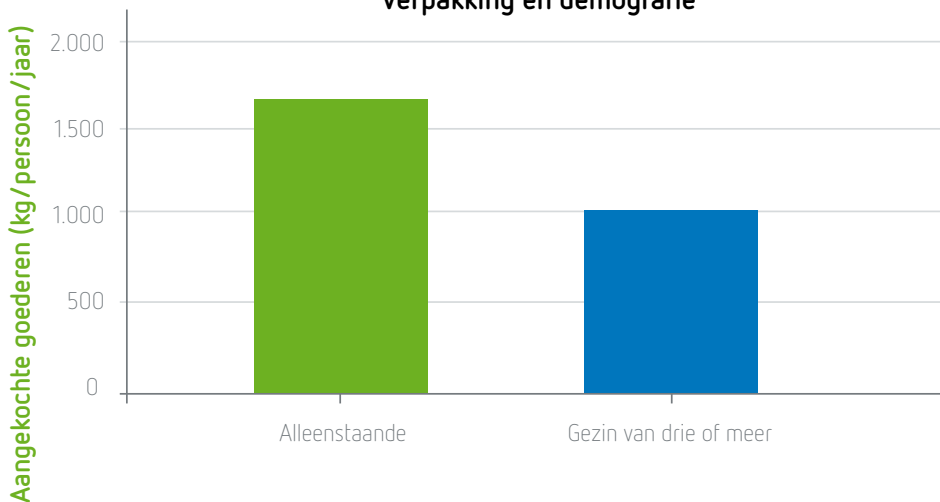

Evolutie van het aandeel eenpersoonsgezinnen

(bron: FOD Economie)

Verpakking en demografie

Alleenstaanden kopen ruim 50 % meer producten (verpakking / inhoud) dan leden van een gezin.

(bron: INCPEN PackFacts, 2011)

Milieu-impact verpakkingen steeds verder gereduceerd

Belgische bedrijven leveren **heel wat inspanningen** om **de milieu-impact** van hun verpakkingen te reduceren.

Ze brengen bij hun preventieve inspanningen **de volledige levenscyclus** van de combinatie verpakking/inhoud in rekening.

Verpakkingen worden ook **lichter** en in steeds meer gevallen **herbruikbaar**.

Verpakking voorkomen

Verpakkingen reduceren tot het hoogst noodzakelijke

Onder preventie vallen alle inspanningen die bedrijven leveren om verpakkingen te optimaliseren. Het doel is om verpakkingen te ontwikkelen die de totale milieu-impact van een product (verpakking / inhoud) tot een minimum beperken:

> Bij **kwantitatieve preventie** reduceren bedrijven het gewicht en/of het volume van de verpakkingsmaterialen die ze gebruiken.

> Bij **kwantitatieve preventie** gaan bedrijven op zoek naar recycleerbare en gerecycleerde verpakkingsmaterialen en proberen ze gevaarlijke stoffen uit de verpakking te weren.

Bedrijven streven ernaar om hun verpakkingen steeds verder te optimaliseren. Dat blijkt onder meer uit de preventieplannen die ze elke drie jaar opstellen (zie ook pagina 17).

Evolutie van het verpakkingsgewicht

Doorheen de jaren is het verpakkingsgewicht steevast blijven dalen.

(bron: PRO EUROPE)

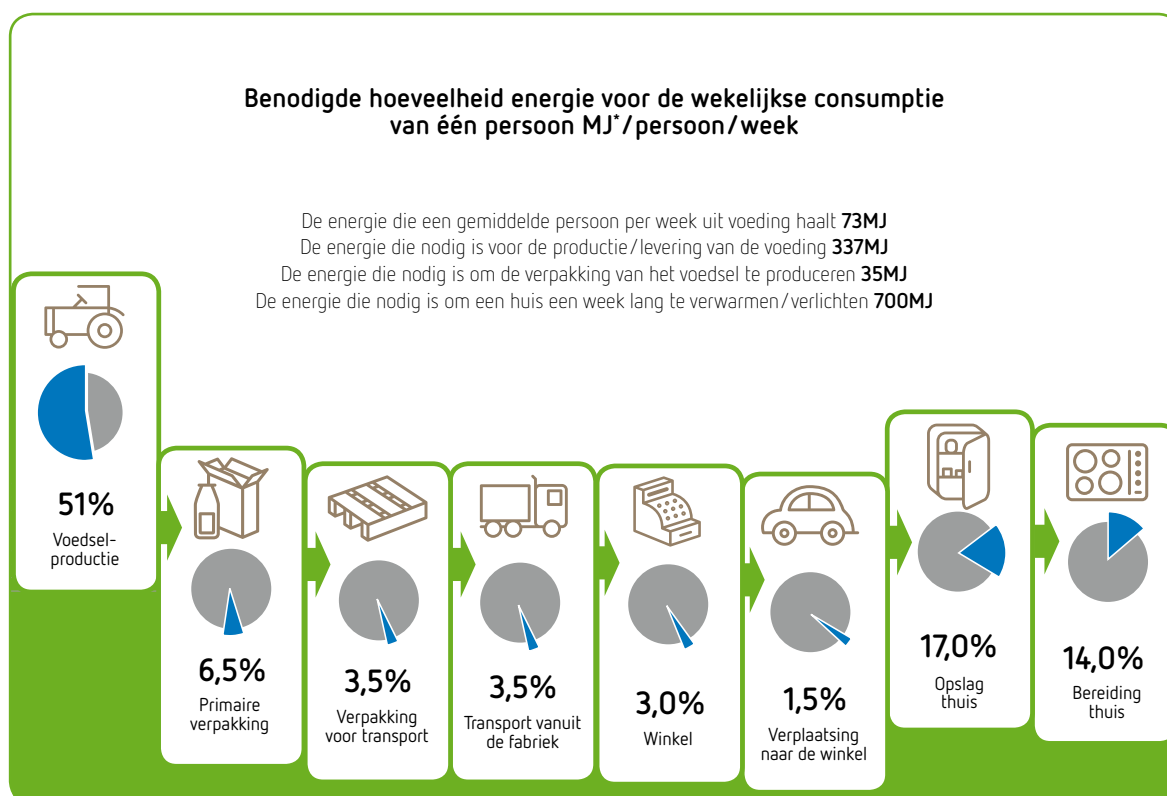
Impact reduceren

verpakkingsoptimalisatie reduceert milieu-impact inhoud

Om de milieu-impact van een product te reduceren, is het belangrijk om de impact van de combinatie verpakking/inhoud in zijn geheel te bekijken. Daarvoor brengen bedrijven de productie- en transportprocessen en het verbruik van energie en materialen voor zowel de verpakking als de inhoud in rekening. Vaak kan een kleine aanpassing aan de verpakking aanzienlijke milieuwinsten opleveren voor de inhoud.

Bovendien worden steeds meer verpakkingen gerecycled en waar mogelijk hergebruikt.

- > Gemiddeld zijn verpakkingen verantwoordelijk voor slechts 10 % van de CO₂ die wordt uitgestoten tijdens de levenscyclus van een product.

Voor voedingsmiddelen is het energieverbruik het hoogst tijdens de productiefase. Verlies van het product heeft dan ook een grotere impact op het energieverbruik dan de verpakking.

(bron: INCPEN PackFacts, 2011)

* 1 megajoule (MJ) komt overeen met het dagelijkse energieverbruik van één gloeilamp

Optimaliseren

Verpakkingsoptimalisatie op alle fronten

Bedrijven zetten tal van initiatieven op:

- **Het gewicht en/of het volume van de verpakking reduceren**
 - > De dikte van metalen conservenblikken daalde de afgelopen 25 jaar met 28 %.
 - > Tussen 1971 en 2010 daalde het gewicht van een plastic fles van 1,5 l met 48 %.

Ecodesign en design for recycling in opmars

Twee essentiële en complementaire trends kenmerken de ontwikkeling van nieuwe verpakkingen: ecodesign en design for recycling:

- > Bij ecodesign gaan bedrijven op zoek naar meer duurzame verpakkingen.
- > Bij design for recycling ontwikkelen bedrijven verpakkingen die eenvoudiger te recyclen zijn.

- **Elk overbodig onderdeel van de verpakking weglaten**

Verpakkingen volgen vandaag steeds meer de vorm en de specifieke kenmerken van de verpakte producten om lege ruimtes zo veel mogelijk te beperken. Maar soms is lucht nodig voor bescherming en voor het productie proces (MAP).

- **Verpakkingen ontwikkelen die het transport en het productgebruik optimaliseren**

- > De vorm van verpakkingen kan worden aangepast om ze optimaal te stapelen en efficiënt te transporteren.
- > Bepaalde verpakkingen zijn uitgerust met een doseerdop om verspilling te vermijden en het gebruik van het product te vereenvoudigen.

- **Verantwoorde verpakkingsmaterialen gebruiken**

- > Waar mogelijk gebruiken bedrijven materialen waarvan de oorsprong controleerbaar is en compatibel met duurzame ontwikkeling. Denk maar aan duurzaam geproduceerd hout of papier met een bepaald percentage gerecycleerde vezels.
- > Industrie maakt gebruik van lijmen, inkten en verpakkingsmaterialen met minder schadelijke stoffen.

Naar een optimale combinatie verpakking/inhoud

De beste verpakking is perfect afgestemd op de inhoud. Bedrijven gaan dan ook op zoek naar een optimale combinatie van de twee. Uiteraard moeten ze daarbij rekening houden met de noden van consumenten en beperkingen in de logistieke keten. Daarom worden de verschillende verpakkingsniveaus onderling op elkaar afgestemd: verkoopsverpakking (of 'primaire verpakking'), groepsverpakking ('secundaire verpakking') en transportverpakking ('tertiaire verpakking').

Bedrijven hergebruiken verpakkingen

Bedrijven hergebruiken al geruime tijd hun verpakkingen. Dat geldt vooral voor groeps- en transportverpakkingen, de zogenaamde industriële verpakkingen. Ze vereenvoudigen de logistiek, bevatten veel minder informatie dan huishoudelijke verpakkingen en hoeven geen marketingfunctie te vervullen. Bovendien komen ze niet in contact met het product, waardoor het eenvoudiger is om ze opnieuw te gebruiken.

De industrie kiest vooral voor herbruikbare verpakkingen in de **fases vóór de verkoop in de winkel**, onder meer tijdens transport, distributie en opslag van producten.

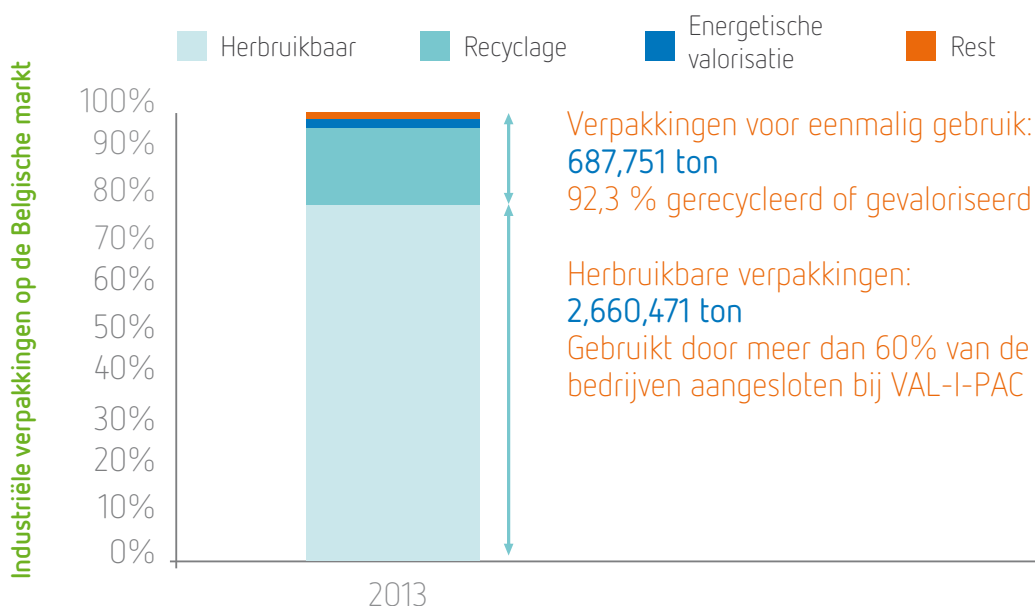
De industrie hergebruikt verpakkingen uit **verschillende soorten materialen**, waaronder houten en plastic pallets en metalen en plastic bakken.

In België hergebruiken bedrijven jaarlijks meer dan 2,3 miljoen ton industriële verpakkingen. Dat is **meer dan 3,5 keer de hoeveelheid industriële verpakkingen voor eenmalig gebruik**.

Ook heel wat **huishoudelijke verpakkingen kunnen herbruikbaar zijn**. Denk maar aan de herbruikbare glazen flessen waar consumenten statiegeld op betalen. Ze worden vanwege het type verpakking en het inzamelsysteem typisch gebruikt voor een aantal specifieke producten, bij voorbeeld bier, en in een aantal specifieke sectoren (horeca).

Beheer van het industriële verpakkingsafval op de markt

In België hergebruiken bedrijven ongeveer 77 % van de industriële verpakkingen.

(bron: VAL-I-PAC)

Voorbeeld: hergebruik pallets

Vandaag worden de meeste consumptiegoederen op pallets vervoerd. Dankzij het Europese standaardformaat kunnen bedrijven de pallets gemakkelijk hergebruiken. De pallets worden onderling tussen bedrijven gedeeld of hergebruikt op basis van een statiegeldsysteem.

- > In België worden jaarlijks ongeveer 39 miljoen bewegingen van herbruikbare pallets geregistreerd.

Wetgeving stimuleert herbruikbare verpakkingen

De Belgische overheid moedigt het gebruik van herbruikbare verpakkingen op verschillende manieren aan:

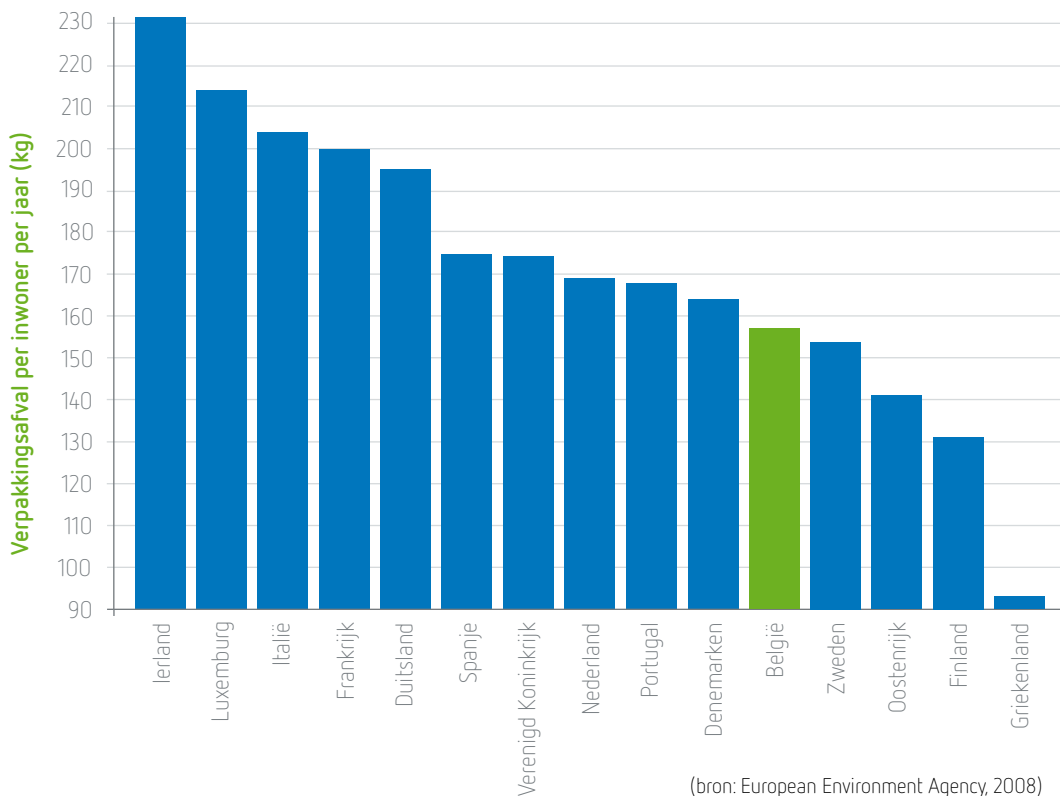
- > Bedrijven hoeven voor herbruikbare verpakkingen geen bijdragen te betalen aan de organisaties die instaan voor de inzameling, de sortering en de recyclage van verpakkingen. De systemen van Fost Plus en VAL-I-PAC zijn dus compatibel met die van herbruikbare verpakkingen.
- > Alle bedrijven die dranken op de markt brengen, betalen een taks op de drankverpakkingen. Die taks kan oplopen tot 9,86 eurocent per liter als het gaat om een verpakking voor eenmalig gebruik. Voor herbruikbare verpakkingen bedraagt die slechts 1,41 eurocent per liter. De Belgische dranksector betaalt jaarlijks in totaal 320 miljoen euro aan de overheid.

België gebruikt relatief weinig verpakkingen

In vergelijking met andere West-Europese landen zijn er op de Belgische markt relatief weinig verpakkingen. Gemiddeld gaat het om 158 kg huishoudelijke en industriële verpakkingen per inwoner per jaar. Dat is een pak minder dan in heel wat andere geïndustrialiseerde landen in Europa.

Productie verpakkingsafval per persoon

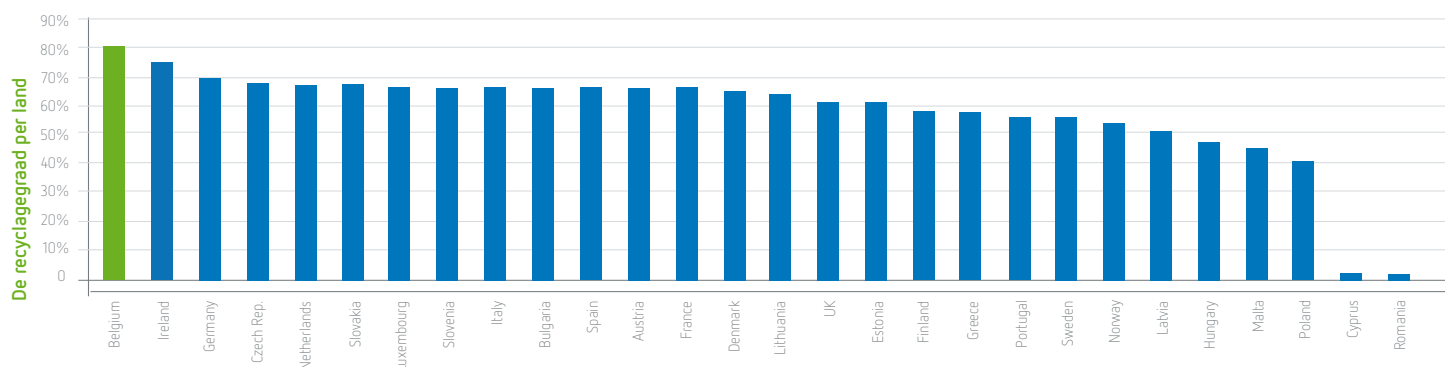
Hoge recyclagegraad

De recyclagegraad van verpakkingen ligt in België veel hoger dan in de andere landen van de Europese Unie. Zo wordt in 2013 meer dan 87% van de huishoudelijke verpakkingen die de leden van Fost Plus op de markt brengen gerecycleerd.

Ook de industriële verpakkingen halen goede resultaten, met een recyclagegraad van 83,6% in 2013 voor de verpakkingen van VAL-I-PAC-deelnemers.

Het verplichte minimumdoelstelling volgens de Europese reglementering is 55%, voor industriële en huishoudelijke verpakkingen samen. Te noteren valt dat het onderscheid tussen huishoudelijke en industriële verpakkingen een typisch Belgisch fenomeen is dat in geen enkel ander land bestaat.

België koploper op vlak van verpakkingsrecyclage

(bron: Eurostat 2013)

Recycleren reduceert CO₂-uitstoot

Door verpakkingen te recyclen, kunnen heel wat CO₂-emissies vermeden worden. Er zijn immers minder primaire grondstoffen nodig en de productie is minder energie-intensief.

> Voor de recyclage van glas zijn lagere smelttemperaturen nodig dan tijdens de productie van nieuw glas. Dat bespaart heel wat energie.

> België vermeed in 2013 dankzij de recyclage van huishoudelijke en industriële verpakkingen de uitstoot van 1.410.000 ton CO₂.

(bron: studie van RDC Environnement 'Calcul de la réduction des émissions de gaz à effet de serre engendrée par les activités objets de l'agrément de Fost Plus', januari 2012 en een studie van VAL-I-PAC met het expertisecenter Intertek RDC 'Carbon footprint for industrial packaging recycling in Belgium', oktober 2012).

De Belgische industrie **neemt** haar verantwoordelijkheid

De Belgische industrie **neemt haar verantwoordelijkheid** op het vlak van **verpakkingsafvalbeheer**.

Het **Belgische systeem** dat bedrijven en overheden samen beheren geldt zelfs als een **internationale referentie**.

Verantwoordelijkheid

Bedrijven blijven verantwoordelijk voor de verpakkingen die ze op de markt brengen

Die verantwoordelijkheid reikt tot het einde van de levensduur. Zo zijn bedrijven wettelijk verplicht om een bepaalde graad van recyclage en valorisatie te halen voor de verpakkingen die ze op de Belgische markt brengen. Dit is de zogenaamde terugnameplicht. In de praktijk dragen Belgische bedrijven deze verplichting over aan Fost Plus voor hun huishoudelijke verpakkingen en aan VAL-I-PAC voor hun industriële verpakkingen.

- > Deze verantwoordelijkheid geldt ook voor de zogenaamde serviceverpakkingen, die typisch op het verkooppunt overhandigd worden. Denk maar aan broodzakken, pizzadozen of plastic potjes voor slaatjes.
- > Naast de terugnameplicht is er eveneens een meldingsplicht; de ondernemingen moeten de autoriteiten het bereikte percentage meedelen en het bewijs van recyclage leveren.

Financiering

De industrie financiert inzameling en verwerking

Het Belgische systeem voor de inzameling en de verwerking van verpakkingen werd door de bedrijven zelf ontwikkeld. Dankzij het vrijwillige karakter van het initiatief ontstond een sterke dynamiek om verder te gaan dan de wettelijke doelstellingen. Daardoor liggen de huidige recyclage- en valorisatiepercentages van de Belgische industrie een stuk hoger dan wat de wet voorschrijft.

In 2015 zullen Belgische bedrijven meer dan 90 miljoen euro bijgedragen hebben aan het systeem van verpakkingsrecyclage.

Bewustwording

Een milieubewust systeem

De betrokkenheid van de bedrijfsweld in het systeem heeft ervoor gezorgd dat bedrijven zich bewust zijn en blijven van de verpakkingen die ze op de markt brengen. Dankzij het systeem worden ook grote hoeveelheden materialen van een hoge kwaliteit ingezameld. Op die manier leveren bedrijven een aanzienlijke bijdrage aan de recyclecircuits.

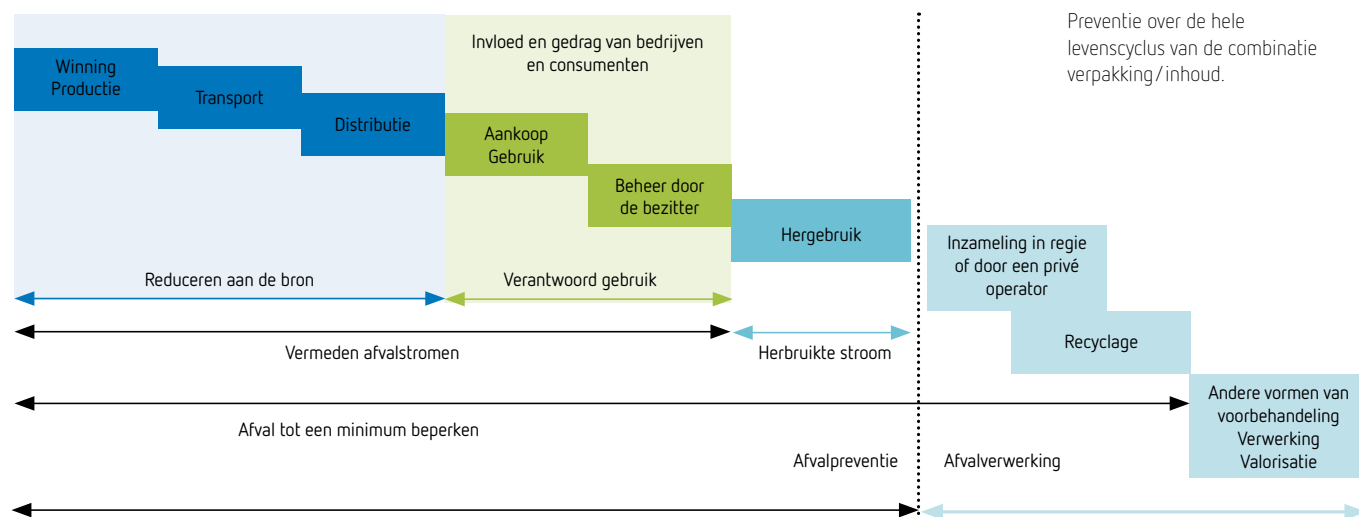
Preventie

Belgische bedrijven werken preventieplannen uit

Belgische bedrijven die verpakkingen op de markt brengen, moeten om de drie jaar een preventieplan opstellen. Het plan beschrijft de maatregelen die het bedrijf zal nemen om de hoeveelheid verpakkingsafval en de milieu-impact ervan te reduceren. De preventieplannen kunnen per bedrijf of per sector worden opgesteld. Zoals onderstaande grafiek aantoont, zijn preventieve acties mogelijk in elke fase van de levenscyclus van een product (inhoud/verpakking).

- > De Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) analyseert en beoordeelt de preventieplannen.

- > Wordt het plan afgekeurd, dan moeten bedrijven het aanpassen volgens de richtlijnen van de IVC.
- > De IVC controleert systematisch de implementatie van de preventieplannen.
- > Voor de periode 2010-2012 werden 200 individuele preventieplannen ingediend, waarvan 98 % werd goedgekeurd. Van de 21 sectorale plannen werden er 20 na de eerste analyse goedgekeurd.

Europees wettelijk kader

Systeem past binnen Europees wetgevend kader

Bedrijven mogen niet zomaar eender welke verpakking op de markt brengen. Europese wetgeving regelt het beheer van verpakkingen en verpakkingsafval. Aan de basis ligt de zogenaamde Verpakkingsrichtlijn (1994/62/EC). Die specificeert een aantal essentiële vereisten voor de verpakkingsverantwoordelijken:

- > Het volume en het gewicht van de verpakkingen moet beperkt worden – zonder dat de veiligheid van het product of de gebruiker in het gedrang komt.
- > Gevaarlijke stoffen en materialen moeten vermeden worden.
- > Recycleerbaarheid, energetische valorisatie, composteerbaarheid of hergebruik van de verpakkingen moeten verzekerd worden.

De federale wet voor productnormen zet deze basisvereisten om in Belgische wetgeving, waaraan elke verpakking op de Belgische markt moet voldoen. Bedrijven baseren zich op een lijst van normen, waaronder EN 13427 en volgende, om hun verpakkingen conform te maken.

Samenwerkingsakkoord bepaalt verplichtingen

Het Interregionaal Samenwerkingsakkoord rond de preventie en het beheer van verpakkingsafval definieert het wettelijke kader voor de activiteiten van Fost Plus en VAL-I-PAC. Het legt de rechten en plichten van de verpakkingsverantwoordelijken vast. De naleving van het Samenwerkingsakkoord wordt gecontroleerd door de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC).

De IVC geeft Fost Plus en VAL-I-PAC de officiële erkenning om de selectieve inzameling, sortering en recyclage van huishoudelijk en industrieel afval te organiseren. Die erkenning wordt om de vijf jaar hernieuwd.

Als erkende instanties moeten Fost Plus en VAL-I-PAC ervoor zorgen dat de recyclage- en valorisatiedoelstellingen (hoger in België dan in de rest van Europa) voor de verpakkingen behaald worden. Ze maken ook de afspraken met alle verpakkingsverantwoordelijken, met de intercommunales die verantwoordelijk zijn voor de inzameling van het huishoudelijk afval (in het geval van Fost Plus) en private operatoren (in het geval van VAL-I-PAC).

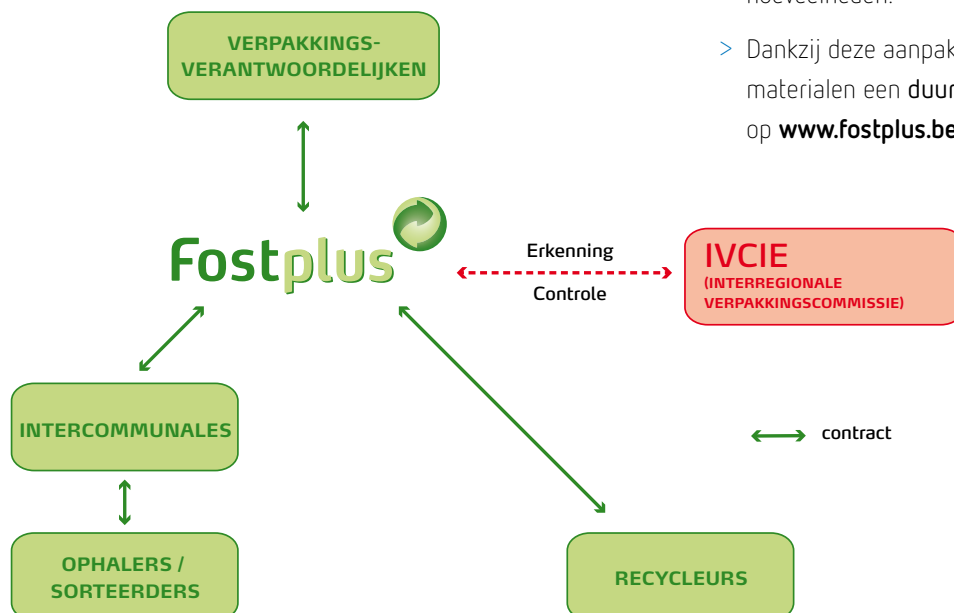
Het beheer van huishoudelijk en industrieel verpakkingsafval steunt op een efficiënte organisatie

Huishoudelijke en industriële verpakkingen vragen een heel specifieke aanpak. Zowel het type verpakking als de inzamelcircuits voor recyclage zijn heel sterk verschillend. Het **Belgische systeem** bestaat dan ook uit **twee complementaire modellen**, die samen **elk type verpakkingsafval** dekken. Twee erkende instanties – Fost Plus en VAL-I-PAC – **waken over de goede werking** van de systemen die ze zelf hebben geïmplementeerd.

Huishoudelijk verpakkingsafval inzamelen, sorteren en recycleren

Fost Plus promoot, coördineert en financiert de selectieve inzameling, sortering en recyclage van huishoudelijk verpakkingsafval. De oprichting in 1994 was een proactief initiatief van de industrie om de wettelijk opgelegde recyclage- en valorisatiepercentages te behalen. Fost Plus neemt voor haar leden de uitvoering van de terugnameplicht op zich.

- > Het Fost Plus-systeem is gebaseerd op **specifieke circuits voor elke fractie**: glas, PMD en papier-karton. De fracties worden deur-aan-deur opgehaald of via de containerparken ingezameld.
- > Het Fost Plus-systeem legt de klemtoon op **kwaliteitsvolle stromen** die beschikbaar zijn in voldoende grote hoeveelheden.
- > Dankzij deze aanpak kan Fost Plus voor alle ingezamelde materialen een **duurzame afzetmarkt** vinden. Meer hierover op www.fostplus.be.

Fost Plus werkt samen met alle partijen die bij het beheer van verpakkingsafval betrokken zijn: industrie, overheden, consumenten, verpakkingsproducenten, ophalers, sorteercentra en recyclagebedrijven.

(bron: Fost Plus)

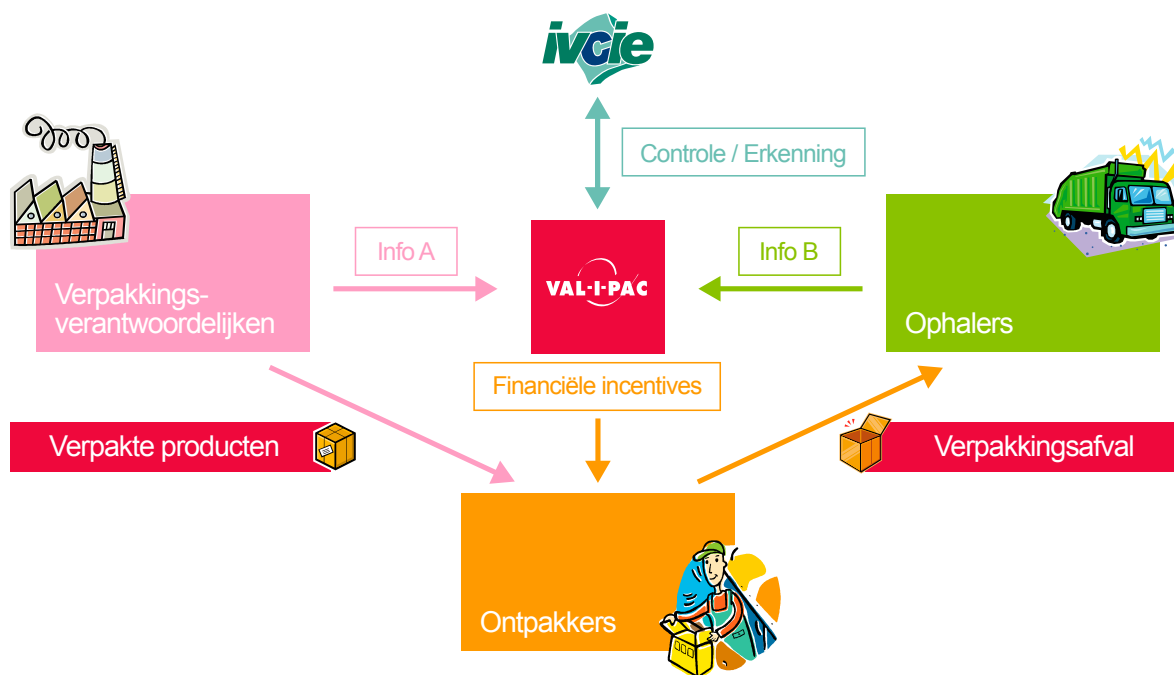
Het Groene Punt

Het Groene Punt-logo op een verpakking geeft aan dat het bedrijf dat het product op de markt brengt, een financiële bijdrage levert aan het Fost Plus-systeem voor de selectieve inzameling, sortering en recyclage van huishoudelijke verpakkingen. Het Groene Punt is geen sorteerinstructie en betekent niet dat de verpakking uit gerecycleerde materialen bestaat.

Industrieel afval inzamelen, sorteren en recycleren

VAL-I-PAC werd opgericht in 1997 door een vijftigtal bedrijven en federaties. De vzw heeft een tweeledige missie:

- > De terugname- en informatieplicht uitvoeren voor de aangesloten verpakkingsverantwoordelijken, zodat ze de recyclage- en valorisatie-doelstellingen voor industrieel verpakkingsafval kunnen behalen.
- > De selectieve inzameling en recyclage van industrieel verpakkingsafval stimuleren via financiële stimuli voor bedrijven die industriële verpakkingen ontpakken. Meer hierover op www.valipac.be.

$$\frac{\text{Hoeveelheid nuttig verwerkt verpakkingsafval}}{\text{Hoeveelheid op de markt gebrachte verpakkingen}} = \frac{\text{Info B}}{\text{Info A}} = 80\% = \text{doelstelling}$$

(bron: Val-I-Pac)

De grootste materialenfamilies

Hoeveelheid verpakkingen
op de markt in 2013

	Ton
Papier-karton	601.324
Plastic	310.822
Glas	321.205
Hout	161.601
Metaal	117.377
Andere	13.138

Bedrijfsmatige of huishoudelijke verpakkingen?

De huishoudelijke verpakkingen zijn primaire verpakkingen die deel uitmaken van de normale werking van de huishoudens. Bedrijfsmatige verpakkingen zijn de primaire verpakkingen van producten die ontworpen zijn voor exclusief gebruik van vakmensen, industrie, collectiviteiten, scholen, ziekenhuizen, enz. Alle secundaire en tertiaire verpakkingen zijn altijd bedrijfsmatig (behalve multipacks die huishoudelijk zijn). Indien het product niet ontworpen is voor exclusief gebruik door vakmensen, dan dient men de grijze lijst te raadplegen om te bepalen of de primaire verpakking huishoudelijk of bedrijfsmatig is.

Bedrijven helpen bij preventie

In parallel met de sectorale en individuele preventieplannen die de bedrijven hebben opgesteld, helpen Fost Plus en VAL-I-PAC bedrijven om acties uit te werken rond preventie en recyclage van verpakkingen. Bedrijven kunnen onder meer gebruikmaken van online tools om hun verpakkingen te optimaliseren en hun preventieaanpak te verbeteren.

- > Op www.pack4recycling.be kunnen ze de recycleerbaarheid van hun verpakkingen testen.
- > Op www.preventpack.be vinden ze algemene informatie en voorbeelden over preventie.
- > Op www.pack4ecodesign.org kunnen ze een vereenvoudigde levenscyclusanalyse uitvoeren om de milieu-impact van hun verpakkingen te reduceren.

Fost Plus en VAL-I-PAC bieden ook **audits** aan van verpakkingssystemen. Ze identificeren daarbij verbeteringsmaatregelen die zowel de milieu-impact als de kosten van verpakkingen kunnen reduceren.

De website www.pack4ecodesign.org helpt bedrijven om die fases in de levenscyclus te identificeren waarin hun verpakkingen de grootste milieu-impact hebben.

Fost Plus stimuleert consumenten om correct te sorteren

Belgische gezinnen sorteren uitstekend. Hun voorbeeldgedrag is het resultaat van de vele sensibiliseringscampagnes van Fost Plus. Bedoeling is om de sorteerbodschap op de meest eenvoudige en logische manier over te brengen bij het grote publiek.

- > Gedurende het jaar worden tal van communicatieacties opgezet, zowel nationaal (tv-spots, radiospot, affiches...) als lokaal (ophaalkalenders, infofiches, gesegmenteerde acties...).
- > Vandaag organiseert en financiert Fost Plus jaarlijks ongeveer 4.000 activiteiten rond preventie en recyclage van afval in kleuterklassen, basisscholen en middelbare scholen, en ook bij jeugdverenigingen en op grote festivals.

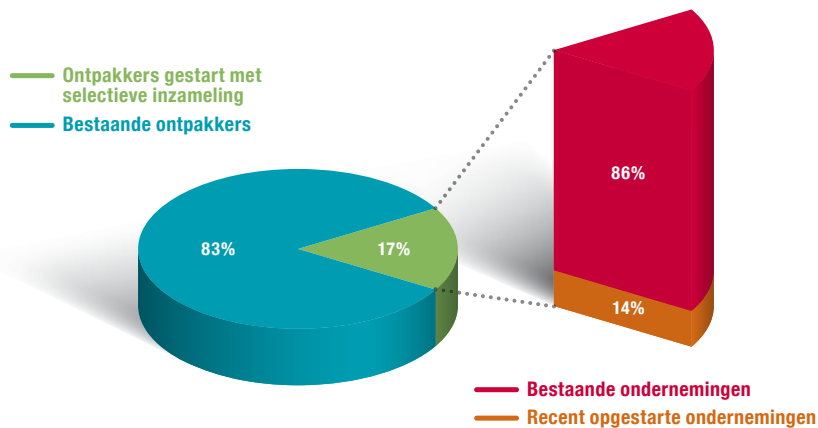
VAL-I-PAC stimuleert bedrijven om te sorteren

VAL-I-PAC moedigt bedrijven financieel aan om hun verpakkingsafval te sorteren. Beter sorteren aan de bron verhoogt immers de efficiëntie van de recyclage achteraf.

VAL-I-PAC biedt verschillende types premies aan bedrijven die inspanningen leveren om hun verpakkingsafval te sorteren.

Meer info op www.valipac.be

Nieuwe ontpakkers

(bron: : Jaarverslag VAL-I-PAC 2012)

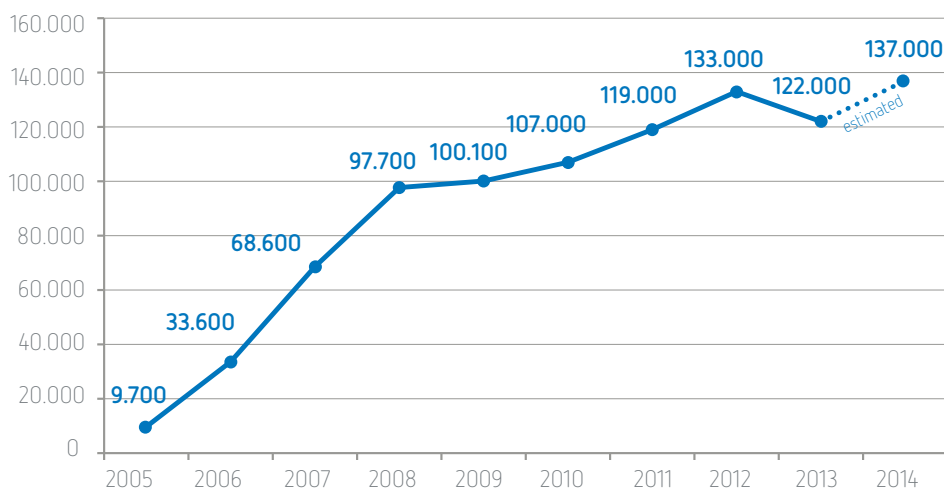
Het Clean Site System

Met het **Clean Site System** wil VAL-I-PAC de recyclage van plastic verpakkingsafval op bouwerven stimuleren. Het systeem werd in 2005 opgezet in samenwerking met de federatie van handelaars in bouwmaterialen (FEMA) en de federatie van de Belgische producenten van bouwmaterialen (BMP).

Aannemers kunnen bij handelaars in bouwmaterialen terecht voor Clean Site System-zakken, die ze op de werf kunnen gebruiken om de plastic verpakkingen van bouwmaterialen in te zamelen. De volle zakken mogen ze gratis terugbrengen naar de handelaar. Die zal op zijn beurt het verpakkingsafval gescheiden aanbieden. Zo ontstaat een gesloten materialenkringloop en kan een aanzienlijke hoeveelheid extra verpakkingsafval gerecycleerd worden.

Verkochte Clean Site System-zakken

De stijgende verkoop van de Clean Site System-zakken geeft aan dat het systeem inmiddels goed ingeburgerd is. Aannemers stellen zowel de ecologische als de economische voordelen op prijs.

De industrie wil nog verder gaan

België is vandaag koploper voor de inzameling, recyclage en valorisatie van verpakkingsafval. Toch rust de industrie niet op haar lauweren. Ze werkt verder op vier assen:

- > **Verpakkingspreventie.**
- > De strijd tegen **zwerfvuil**. Bedrijven die huishoudelijke verpakkingen op de markt brengen, financieren via Fost Plus ook acties en campagnes tegen zwerfvuil. Zo helpen bedrijven mee om dit asociale gedrag op lange termijn de wereld uit te helpen.

- > Extra stromen verzamelen voor recyclage. Bedrijven en Fost Plus promoten het **sorteren buitenshuis** via initiatieven op de meest uiteenlopende plaatsen, waaronder festivals, sportcentra, openbaar vervoer, luchthavens en bedrijven. Bedoeling is dat consumenten overal kunnen sorteren zoals ze dat thuis doen.
- > De **inzameling en recyclage van andere stromen**. Sommige gemeenten zamelen reeds andere verpakkingen in zoals bloempotten of EPS (PS-hardschuim). Fost Plus van haar kant bestudeert de mogelijkheid om bepaalde stromen op grotere schaal te laten verzamelen.

Buitenshuis sorteren zoals we dat thuis doen – een van de aandachtspunten voor de komende jaren.

De strijd tegen zwerfvuil blijft een belangrijke uitdaging.

Contacten

Vragen over verpakkingspreventie? Stuur een e-mail naar prevention@fostplus.be, prevention@valipac.be of packaging@vbo-feb.be.

www.pack4ecodesign.org helpt bedrijven bij het ecologisch verantwoorde design van hun verpakkingen.

www.pack4recycling.be geeft bedrijven de kans om de recycleerbaarheid van hun verpakkingen te evalueren.